* * * * *

NJË ANALIZË E THJESHTË LETRARE, POLITIKE DHE STILISTIKE E LIBRIT TË JUSUF BUXHOVIT

“VITET E GJERMANISË”

Jusuf Buxhovi
VITET E GJERMANISË
RILINDJA
FAIK KONICA
daullja prej letre
BESNIK MUSTAFAJ
një sagë e vogël
TIRANA INTERNATIONAL

Nga Mal Berisha

Hyrje

Më 25 janar 2025, në Hotel Tirana International u zhvillua një takim i hapur me shkrimtarin e njohur Besnik Mustafaj, organizuar nga Shoqata "TROPOJA". Në mesin e folësve më të shquar ishte edhe shkrimtari, historiani dhe politologu i njohur nga Kosova, z. Jusuf Buxhovi. Me bujarinë e tij prej atdhetari të shquar, ai më dhuroi librin "Vitet e Gjermanisë".

Inkurajoj miqtë e mi ta lexojnë këtë libër, nga i cili do të mësojnë shumë mbi ato vite të vështira të rezistencës së vëllezërve dhe motrave tona për çlirimin e Kosovës.

Dua ta falënderoj dhe ta përgëzoj mikun tim, autorin Jusuf Buxhovi, për këtë dhuratë të çmuar, shoqëruar me një analizë të thjeshtë por të thellë mbi përmbajtjen e tij me titull:

NJË DOKUMENTIM HISTORIK ME DIMENSIONE POLITIKE DHE STILISTIKË

Jusuf Buxhovi, një nga autorët më të shquar shqiptarë të letërsisë dokumentare dhe historiografisë, vjen me veprën "Vitet e Gjermanisë", një rrëfim personal dhe analitik mbi zhvillimet dinamike në Europën e shekullit XX dhe XXI. Ky libër nuk është thjesht një vështrim retrospektiv mbi eksperiencën e tij si korrespondent i gazetës "Rilindja" në Gjermani (1976-1980 dhe 1994-2008), por një pasqyrë e qartë e ndikimit të këtyre zhvillimeve mbi Kosovën dhe Ballkanin.

Aspekti letrar dhe narrativ

Buxhovi ka një stil të veçantë rrëfimi që e bën librin e tij një kombinim mes reportazhit politik dhe letërsisë dokumentare. Ai i sjell lexuesit ngjarjet jo vetëm me saktësi faktike, por edhe me një përshkrim dinamik e emocional që rrallë gjejmë në studimet historike tradicionale. Përmes një rrëfimi të rrjedhshëm, ai e vendos veten jo vetëm si vëzhgues, por edhe si protagonist, duke dhënë një dëshmi të gjallë dhe personale mbi zhvillimet.

Fraza të strukturuara me kujdes, pasazhë të pasura me detaje dhe një ndjenjë ritmi që alternon analizat me rrëfimet autobiografike e bëjnë këtë libër të lehtë për të lexuar, pavarësisht peshës së temave që trajton. Përshkrimet e qyteteve gjermane, atmosferës politike në Berlin apo ndjeshmërivë që ai ka përjetuar si gazetar shqiptar në Perëndim e bëjnë librin një kombinim mes analizës dhe kujtesës personale.

Aspekti politik dhe historiografik

Buxhovi e vendos zhvillimin e Gjermanisë brenda kontekstit të gjeopolitikës europiane, duke nxjerrë në pah ndikimin e saj mbi Kosovën dhe Ballkanin. Një nga temat kyçe të librit është qëndrimi i Gjermanisë ndaj shpërthimeve të konfliktit në ish-Jugosllavi, roli i saj në mbështetjen e Pavarësisë së Kosovës dhe qasja e politikës së jashtme gjermane ndaj shqiptarëve në përgjithësi.

Lidhja që autori krijon mes politikës gjermane dhe fatit të Kosovës bazohet në dokumente, burime diplomatike dhe analiza personale. Ai përdor një qasje kritike, duke mos u ndalur vetëm te mbështetja gjermane, por edhe te kufizimet e saj dhe ndryshimet që ndodhën pas ribashkimit të Gjermanisë. Kjo e bën librin jo vetëm një burim historik të vlefshëm, por edhe një reflektim mbi raportet mes Perëndimit dhe Ballkanit.

Aspekti stilistik dhe gjuha publikistike

Gjuha e Buxhovit në “Vitet e Gjermanisë” ruan natyrshmërinë e gazetarisë analitike. Ai përdor fjali të shkurtra dhe të qarta kur analizon situatat politike dhe diplomatike, por nuk mungojnë pasazhet ku shfaqet një stil më letrar dhe evokativ. Shprehjet e tij shpesh përshkohen nga një dozë ironie dhe skepticizmi, veçanërisht kur analizon hipokrizinë diplomatike apo ndërhyrjet selektive të fuqive të mëdha në Ballkan.

Përveç kësaj, ai e shoqëron rrëfimin me krahasime dhe simbolika që u japin ngjarjeve një peshë më të madhe. Për shembull, kur flet për rënien e Murit të Berlinit, ai nuk e sheh atë thjesht si një fund të epokës së Luftës së Ftohtë, por si një paralajmërim për ndryshimet që do të pasonin në Ballkan, disa prej të cilave përfunduan në tragjedi.

Libri *“Vitet e Gjermanisë”* është një vepër me vlerë të shumanshme: si rrëfim personal, si analizë diplomatike dhe si burim për studiuesit e historisë bashkëkohore. Stili i tij e bën librin të lexueshëm dhe tërheqës, ndërsa analiza e tij e thelluar e vendos Kosovën dhe shqiptarët në një kontekst më të gjerë europian.

Për gazetarët dhe studiuesit, kjo vepër është një model i shkëlqyer se si një korrespondent mund ta shndërrojë përvojën e tij në një reflektim historik me ndikim afatgjatë. Ndërsa për lexuesin e gjerë, libri ofron një perspektivë të qartë mbi zhvillimet që formësuan Kosovën dhe Ballkanin në dekadat e fundit.